

Nr 9.

Ankom till riksdagens kansli den 21 mars 1946 kl. 1 em.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående förlagskredit till hästexportberedningen.

I en till riksdagen den 8 mars 1946 avlåten, till jordbruksutskottet hänvisad proposition, nr 180, har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att till Förlagskrediter för hästexportberedningen å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1945/46 under Fonden för låneunderstöd anvisa ett investeringsanslag av 9 000 000 kronor.

Sedan fråga uppkommit om export av i Sverige befintligt överskott av arbetshästar, har hästexportberedningen under hand hos Kungl. Maj:t hemställt att, då exporten i viss utsträckning syntes förutsätta kortfristig kreditgivning, för vilken beredningen saknade medel, Kungl. Maj:t måtte ställa en förlagskredit till beredningens förfogande för att möjliggöra ifrågavarande exportaffärer. Närmast vore en export av 5 000 hästar till Polen aktuell. För finansiering av den därmed förbundna kreditgivningen förfogade hästexportberedningen över överskottsmedel till ett sammanlagt belopp av 2 600 000 kronor. Beredningen beräknade, att därutöver skulle erfordras ett ytterligare belopp av 10 miljoner kronor. Enligt vad beredningen upplyst, skulle större delen av ifrågavarande belopp komma att utestå endast en kort tid. Beloppet skulle i sin helhet ha återinflutit till beredningen före utgången av år 1948.

Departementschefen har i ärendet anfört och föreslagit följande:

»Det svenska jordbruket torde för närvarande ha ett icke obetydligt överskott av arbetshästar, vilket överskott kan antagas ytterligare öka, sedan traktordriften kommit i gång. Att detta överskott utnyttjas för export synes väl motiverat såväl med hänsyn till det stora behov av hästar, som gör sig gällande i andra länder, som med tanke på att exporten kan i någon mån bidra till att lätta den ansträngda fodersituationen i Sverige. Jag finner mig därför böra tillstyrka, att åtgärder vidtagas för att möjliggöra den av hästexportberedningen ifrågasatta exporten.

Såsom hästexportberedningen framhållit torde det icke alltid vara möjligt att genomföra den avsedda exporten på sådana betalningsvillkor, att beredningen kan verkställa försäljningen utan tillfälligt finansiellt stöd. I första hand bör givetvis eftersträvas att få betalningsvillkoren för exporten så ordnade, att sådant finansiellt stöd kan undvaras; de krediter, som från svensk sida lämnats olika främmande länder, böra ha ökat möjligheterna härtill. I

den mån detta icke låter sig göra, finner jag emellertid motiverat, att man godtager en sådan utformning av försäljningsvillkoren, att dessa komma att inrymma en viss kortfristig kreditgivning från exportörernas sida utöver den allmänna kreditgivning till det importerande landet, vilken från statens sida kan ha avtalats. De ekonomiska resurser, över vilka hästexportberedningen förfogar, böra, för den händelse riksdagen icke riktar erinran däremot, få utnyttjas för möjliggörande av den särskilda kreditgivning, som sålunda kan ifrågakomma. Därutöver torde emellertid erfordras ett visst kapitaltillskott. Jag tillstyrker, att detta i enlighet med hästexportberedningens förslag tillgodoses genom statlig förlagskredit till beredningen. Beloppet torde kunna begränsas till 9 miljoner kronor. Det torde nu omedelbart komma att i hela sin omfattning tagas i anspråk för den tidigare berörda hästexporten till Polen. Beträffande den eventuella dispositionen av inflytande medel kan ännu ingenting sägas. På Kungl. Maj:t torde få ankomma att pröva, i vad mån beredningen lämpligen bör få disponera över ifrågavarande belopp för finansiering av ytterligare export.

Den förordade förlagskrediten till hästexportberedningen torde lämpligen böra anvisas å tilläggsstat II till riksstaten för löpande budgetår under Fonden för låneunderstöd, statskontorets delfond. Därest riksdagen skulle biträda vad här föreslagits, torde det senare få ankomma på Kungl. Maj:t att bestämma kreditvillkoren samt meddela övriga erforderliga föreskrifter i ämnet. Vederbörande riksdagsutskott torde böra erhålla närmare upplysningar rörande den nu närmast aktuella frågan om export av hästar till Polen.»

Utskottet.

Med hänsyn till vad departementschefen anfört i ärendet anser sig utskottet böra tillstyrka att medel på sätt som föreslagits i propositionen ställas till förfogande för möjliggörande av hästexport.

Utskottet hemställer följaktligen,

att riksdagen må till *Förlagskrediter för hästexportberedningen* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1945/46 under Fonden för låneunderstöd anvisa ett investeringsanslag av 9 000 000 kronor.

Stockholm den 21 mars 1946.

På jordbruksutskottets vägnar:

L. TJÄLLGREN.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit
från första kammaren: herrar *Tjällgren, Anderberg, friherre Beck-Friis, Dahlström, Bondeson, Jonsson, Sundelin* och *Krügel* samt
från andra kammaren: herrar *Andersson* i Löbbo, *Liedberg, Ericsson* i Sörsjön, *Mäler, Lundbom, Andersson* i Surahammar, *Pettersson* i Rosta och *Svensson* i Ljungskile.